

bokselskap.no, 2011

Rudolf Nilsen: *Utvalgte dikt*

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Rudolf Nilsen

Utvalgte dikt

1925–29

□

[På stengrunn](#)

[Storby-natt](#)

[\[På gjensyn\]](#)

[Nr. 13](#)

[Revolusjonens røst](#)

[Gartnerløkka](#)

[På stranden](#)

På stengrunn

De unge bjerkene i svarte byen
de står og bruser med sitt lyse løv,
som om de åndet store skogers vårluft
og ikke skorstensrøk og gatestøv.

De løfter tappert sine tynne grener
og lar dem svaie under vårens sus
og varme sig i solens gode stråler,
som flommer inn imellem gatens hus!

Men de blir aldri som de store trærne,

som står og suser ute i det fri.
Slik er det når man vokser op på stengrunn
og bare har en drøm om skog og li.

Storby-natt

Jeg går og drømmer i den lange gate
på bunden av den milevide by.
Så langt jeg øiner løper denne flate,
som skinner med en glans lik valset bly
i skjæret fra de høie buelamper.
For det er natt. Og det er lyst og godt
her nede på de asfalterte dybder.
Forlengst er dagen og dens mørke gått.

Nu er det tiden da de gode sover.
En klokke slår den annen time inn.
Det runger langsomt fra et sted høit over
de mange buelampers hvite skinn.
Som i en veldig tunnel klinger lyden
av mine skritt imellom vegg og vegg.
En kvinne smyger hånden i min lomme,
og henger ved mig som en sulten klegg.

En prikk av lys blir synlig langt derhenne
hvor gaten ender i en loddrett sprekk.
Der dirrer av en lyd jeg skulle kjenne ...
Og prikken blev en bil. Men den er vekk.
Jeg hører motorsurret langsomt svinne
langt inne mellom disse tause hus.
Men fjernt, som fra en kjempestor konkylje,
slår byen ut sitt monotone sus.

Og varm av lykke går jeg og kjenner:
i dette dyp har jeg mitt hjem, min rot.
For her er allting skapt av menskehender –
fra lyset ned til stenen ved min fot.
Her blinker ingen stjerner gjennom natten
som stumme trusler om en evighet,
her hvisker ikke mulmet mot mitt øre
sin uforstaaelige hemlighet.

[På gjensyn]

Jeg elsker dig, min gate
med støv og sten og sand –
en dal igjennom byen
det store ørkenland.
Her har jeg alt å lenges til,
og lenges – det er alt jeg vil.

Et hjemlig sted på jorden
er ganske godt å ha,
så kan man si: På gjensyn,
når man drar derifra.
Og er det blott en gatesprekk;
man lenges dit når man er vekk.

Nr. 13

De spør hvor Nr. 13 er – vår kjære gamle gård?
Den ligger inni gaten her, hvor nummer «13» står,
og De kan se hvor svær den er, så langt kvartalet når.

Den største gård i gaten, men det finnes mange fler

i andre gater her i byen, hvis De bare går og ser –
skjønt ingen er så mørk og svart som Nr. 13 mer.

Det finnes mange fler i andre byer her på jord,
det er milevis av gater – der hvor fattigfolket bor –
ja De finner Nr. 13 helst i byers øst og nord.

Det sies tallet 13 er et ondt, uheldig tall,
og gamle Dal i fjerde sier helsen er så skral
og høire lungen halv fordi han bor i slikt et tall.

Han har en gammel vinterfrakk, på den har går tilkøis
og ligger der og bander denne råtne murstensrøis.
Men det er bare gammelsnakk, det rene skjære tøis!

For da han kom på gamlehjem på landet her ivår,
så blev han syk av lengsel til sin egen muregård,
og han rømte fra sitt fengsel, skjønt han snart er åtti år!

Naturligvis går nogen hen og dør en gang iblandt,
fordi de mangler mat og sol og luft på denne kant –
men det hender jo i andre gårder også, ikke sant?

Nr. 13 er vår egen gård, så gammel og så kjær.
Og så skjønn den er om kvelden, når den stiger lys og svær
frem av mørket med de mange lange vindusraders skjær.

Og da *lever* denne gården. Den blir festlig som et slott
når der tendes lys i kjøkken og i kammers og i kott!
For vi ånder op i glede når vår arbeidsdag er gått.

Og er det fredags kvelden, kommer Kalsen kanskje full.
Da har han mor't seg kongelig for hele ukens gull –
for han tjener gode penger på å sjaue koks og kull.

Ja, for Kalsen har en ungeflokk, og verden er så trist,

og satan skulle hente den som kom til verden sist:
så tynn og bleik og liten, rent et pust i sivet – pist!

Skjønt verden den var ganske bra dengang man var tilsjøss
og hadde sig en pikelill i hver en havn – å jøss,
da levet i Kalsen av å sjaue møkk og bøss!

Og Kalsen tar sin følgesvenn, den sprukne violin,
og spiller op a sailors song om piker og om vin
og hører ikke ungehvin og hyl og kjerringgrin!

Han glemmer jomfru Olsen i etasjen over sig
som alltid holder hus når nogen andre er på snei.

Hun står i avholdslosjen og er surøiet og lei.

Han husker bare alt han så «for hundred years ago»,
det store hav som blånet mot den store himmel blå,
hver gyllen dag, hver månenatt – før alle døgn ble grå.

Når Kalsen slik har spilt en stund og grått en liten skvett
så tvinges ofte selv jomfru Olsen til retrett,
for det hender jo hun selv ser livet sånn i blått og violett!

Men gården ellers bryr seg ikke stort om Kalsens violin,
for så mange kan jo klunke litt gitar og mandolin
og ta en vals på trekkspill ved et glass arbeidervin!

Der sisler stekepander fylt med flesk og småmakrell,
og veggene gir gjenlyd av de sultne ungers sprell –
ja gården vår har sangbunn slik en herlig fredags kveld!

Og langt på natten lyder Nr. 13's egen sang.

Den er så høi og munter, men den har en underklang
av redsel for den morgendag som ligger alt på sprang.

Så slukkes vindusradene, og søvnen fanger inn

de barske sinn, de bitre sinn, de trette og de lette sinn.
Og gjennom gatemørket suser nattens tunge vind.

Men det hviskes jo i porten! Og det knaker i en trapp.
Nå, så er det smukke Olga som skal tjene sig en lapp.
Fabrikkens ukelønning er vel oftest nokså knapp.

Men ennå våker noen. Det er ganske unge menn,
som bøiet over bøker leter drømmen frem igjen,
slik den engang strålte om en vismanns gyllne penn!

Denne drøm som natten avler og som dagen slår ihjel,
om Atlantis, Utopia – om en bedre lodd og del
enn et liv, hvor andre eier selv ens hjerte og ens sjel.

Og det raser i de unges bitre hjerte: Våk og lær,
at du klart og nært og koldt igjennom drømmens gyllne skjær
ser veien til et land, hvor Nr. 13 ikke er!

Revolusjonens røst

Gi mig de rene og ranke, de faste og sterke menn,
de som har tålmod og vilje og aldri i livet går hen
og selger min store tanke, men kjemper til døden for den.

Gi mig de kolde og kloke, men kjenner min virkelighet.
Bedre enn mange som sier de tror, trenger jeg noen som vet.
Intet er mere som skrift i sand enn løfter om kjærlighet.

Gi mig de bitre og steile, som ikke har frykt i sitt blikk.
Gi mig de gudløse stolte, som ikke har trang til mystikk,
men dristig vil skape en himmel her efter sin egen skikk.

Gi mig de brendende hjerter, som aldri gir tapt for tvil,
som aldri kan kues av mismot og trues av sorger til hvil,

men møter hver seier, hvert nederlag med det samme usårlige smil.

Ja gi mig de beste blandt dere, og jeg skal gi dere alt.

Ingen kan vite før seiren er min hvor meget det virkelig gjaldt.

Kan hende det gjelder å redde vår jord. De beste blandt dere er kalt.

Gartnerløkka

Der lå en pjok og lukte

i turnipsåkerns gress.

Han hadde ingen lue

og ikke noen dress.

Han hadde bare bukser,

og de var lyseblå.

Og denne enden var det

som solen skinte på.

Han lå på alle fire

med fjeset vendt mot jord,

for det var flust med ukrutt,

og åkern var så stor.

Og den må slite orntli

som driver på akkord

og har som mål i livet

å kjøpe sig en Ford!

Han hadde bare bukser

med hyssingseler til.

Og ryggen var som kobber

med glans fra solens ild.

Han løftet undertiden

en liten jordsvart hånd,

strøk håret vekk fra panden

fordi det klødde sånn.

Men det var midt på dagen,

og solen strålte hett.

Og åkern var så diger.

Og pjokken var så trett.

Han gjespet langt og lenge

og sovnet slik han lå.

Og solen skinner vennlig på

en ende, lyseblå!

På stranden

Barnet springer på stranden

og plukker kulørte stener

og vraker en sten for en annen,

fordi det opriktig mener

at den det fant sist er den peneste

og glatteste og reneste!

Gamlingen rusler på stranden,

så kroket av oldingplager.

Han stanser ved barnet i sanden

og tenker på livets dager,

og tenker som så, at hver eneste

engang har vært den peneste.

Rudolf Nilsens *Utvalgte dikt* er lastet ned gratis fra bokselskap.no